

Medyada Yaygara

VIAGRA

Önce şunu kabul etmek gerek Viagra artık bir ilaç değil; sosyolojik bir vaka.

Viagra'nın ülkelerin medyasında ve kamuoyunda yarattığı dalga değerlendirilince Viagra'nın bırakın 20. yüzyıla, 21. yüzyıla damgasını vurduğu söylemek çok abartılı olmayacak.

Viagra dosyasını açtıkça borsadan turizme, otomobil sektöründen feminizime, politikacılardan toplum psikolojisine, demografik yorumlardan halk arasındaki entel söylemle Piyar (PR: bknz : Public relations) alanındaki tartışmalara kadar her alanda gezinebilirsiniz. Ama tıp alanında gezinmek isterseniz zorlanacaksınız.

BİR ARAYA GELEN İKİ KELİME

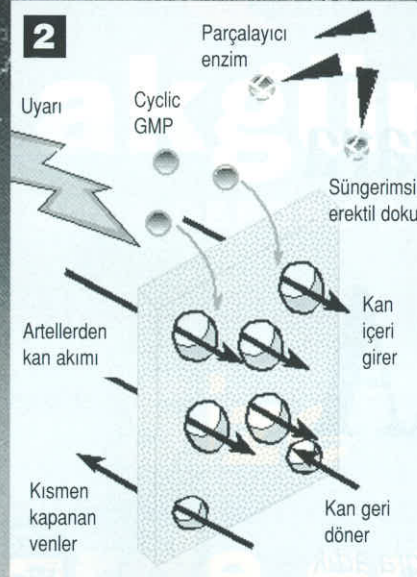
Division of Pfizer'ın 1990'lı yılların başlarında **sildenafil citrate** ile kalp hastalarının tedavisini düşünerek başlattığı çalışmalar **Pfizer**'in düşündüğü gibi sonuçlandı; **sildenafil citrate** içeren kalp ilacının adı doğaldır ki **Viagra** olmayacaktı;

Viagra?! Yani **Vigor** (Kuvvet, dinçlik) ile **Niagara** (A.B.D'nde meşhur, sürekli çağlayarak, yükseklerden dolu dolu çılgınca akan şelale) kelimelerinden türetilen **Viagra**'nın tedavi amaçlı (hadi canım sen de) kullanımını gözlerinizi şöyle kapatıp düşününce, eğer anlamını biliyorsanız (ki artık biliyorsunuz) isminden başlayacaksınız **Viagra**'yla yaşamaya!!...

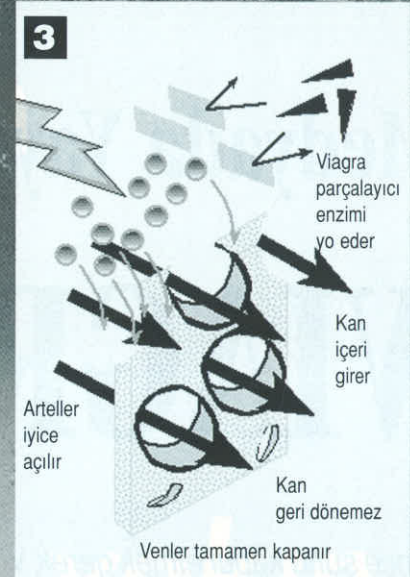
VIAGRA ETKİSİ

1 Sağlıklı bir erkekte beyinden gelen uyarılar, penisinde bulunan kimyasal bir madde olan cyclic GMP'nin salgılanmasını sağlar. Cyclic GMP ise süngerimsi erektil dokudaki kasların gevşemesini ve kan damarlarının açılmasını sağlar.

2 Kan, kasların gevşemesi ile açılan arterlerden akın eder ve penis sertleşmeye başlar. Tam bir ereksiyon oluşur. Bu arada venler de kan çıkışı önleyecek biçimde sıkışarak, kapanır.

3 Ereksiyon sorunu olan erkeklerde, süngerimsi erektil doku, cyclic GMP'nin eksikliği nedeniyle venleri kapayacak kadar genişleyemediğinden arterlerden gelen kan venlerden çıkar ve ereksiyon yetersiz kalır.

3 Viagra, cyclic GMP'yi yıkan bir enzimi bloke ederek, cyclic GMP'nin açığa çıkarak görevini yapmasını sağlar ve ereksiyon oluşur.

BORSADAN BAKINCA

Pfizer firmasının A.B.D'ndeki araştırma merkezinde 1991 yılında başlattığı kalp hastalığının tedavisinde kullanma amaçlı çalışmalar başarısız olunca 1992 yılı sonuna doğru Pfizer sildenafil citrate ile sürdürdüğü geliştirme programını sonlandırmak üzereydi ki beklenmedik bir gelişme oldu.

Bu beklenmedik gelişmeyi sildenafil citrate'ın geliştirilmesi programını yöneten Dr. Ian Osterloh şöyle anlatıyor;

“Yan etkilerini sorduğumuz bazı erkekler bu hapi alınca ereksiyon olduklarını söyledi.”

Dr. Osterloh ve ekibi deneklerin aktardıkları yan etkiyi incelemeye başlayınca bir süre sonra Viagra'nın ereksiyonu nasıl sağladığını çözüyorlar.

1993 yılının sonuna doğru Pfizer'in araştırmacıları Viagra'yı medyanın tanımıyla “iktidarsızlık hapi” olarak denemeye başlıyor.

Yaklaşık 21 klinikte 3000 erkek denek ile sürdürülen

çalışmalarda % 70-80 oranında sağlanan başarı sonucu Pfizer firması ruhsat için FDA'na başvuruyor.

Viagra'nın A.B.D.'nde ruhsatlanması süreci üretici firma lehine ilerlerken Pfizer'in Wall Street'teki hisse senetleri de yükselmeye başlıyordu.

1980 sonrası piyasaya verilen ve hakkında kitaplar yazılan depresyonun mucize ilacı olduğu iddia edilen Prozac'ın; üreticisi Lilly firmasına yaklaşık 3 milyar \$ kazandırdığı gözönüne alınınca geçmişin ve hatta geleceğin en çok satan ilacı olması beklenen Viagra'nın dünyada yaklaşık 6 milyar \$ yıllık potansiyel pazarı ile Pfizer firmasının hisse senetlerini FDA onayından sonra % 21, 1998 Ocak başından beri ise % 70 oranında yükselttiği kamuoyunda abartılı karşılanmadı.

VIAGRA'NIN MEDYA İLE BALAYI

Division of Pfizer NY'un Viagra ruhsatı için FDA'dan alacağı onay kesinleşince Şirket yetkililerince 27 Mart 1998 Cuma günü bir basın açıklaması yapıldı.

Pfizer'in Viagra ile ilgili basın açıklaması bırakın medyada haber olmayı, medya da haber olma sırası açısından bile haber oldu;

Pfizer'in Viagra ile ilgili basın açıklamasını New York Times, Los Angeles Times ve Baltimore Sun manşetten verdiler.

Washington Post'un yayın yetkilileri ise belki de yaşamlarının en büyük algılama hatasını yaparak Viagra ile ilgili haberi ikinci sayfalarından ve ajans bültenlerinden alınan kısa küçük bir haber şeklinde duyurdular.

USA Today ile Wall Street Journal ise Pfizer tarafından Cuma günü yapılan açıklamayı Pazartesi günü yayınlarken Washington Post'un yayın yetkililerinin algılama hatasını da aşarak bir algılayamama hatasına imza atarak rekor kırdılar:

New York Times, Los Angeles Times ve Baltimore Sun'un manşet haberine karşılık, haberi ikinci sayfadan ve ajans alıntısı ile kullanan Washington Post'un bilim editörü Rob Stein haberi böylesine küçük vermelerini o

gün bilim muhabirlerinin izinde olması gerekçesiyle açıklarken, cuma günü verilen haberi pazartesi günü yayınlayan USA Today'in algılama özürlü editörü David Mazzeralla; "ilk gün bunun ne kadar, önemli sosyolojik olay olacağını anlamadıklarını" açıkladı.

Viagra ile ilgili haberleri yayın sırası ile toparlayıp haber yapan, Viagra'yı ikinci sayfadan ajans alıntısı özet ile bir paragraf şeklinde yayınlayan Washington Post'un medya muhabiri Howard Kurtz yazısındaki eleştirisinde; "insanlar bu tür olayların önemli olup olmadığını hala tartışırken olayın çok basit olduğunu, bazen haberin sadece insanların konuştuğu olduğunu" vurgulayarak kendi gazetesini de acımasızca eleştirdi.

TÜRKİYE'YE GELİNCE

Time, Newsweek Fortune, Businessweek ve değişik dillerde yayınlanan birçok yabancı dergi Viagra'yı kapak konusu yaparken Türkiye'de de bazı dergiler Viagra furyasında geri durmadılar. Hatta bir adım öne bile geçtiler.

Aktüel'in **Viagra**'yı kapak konusu yapmasını bir de Selahattin Duman'dan dinleyin. Nev-i şahsına münhasır uslubuyla **Selahattin Duman** Sabah Gazetesi'nde yayınlanan "**Onlar Mersin'e, biz tersine...**" başlıklı köşe yazısında **Viagra**'ya dokundu.

«

Bir "**Viagra Hapı**" rüzgarıdır gidiyor... "**Viagra** haberi olmadan" gazete yapmak imkansız hale geldi. .. Aslında yazılarımla belden aşağı konular girmeyi pek sevmem ama bir olay anlattılar... Bende kornerden gönderilen "yan top" etkisi yaptı... Yan toplara çıkmaya bayıldığımdan hemen gündeme aldım...

Bilmeyenler için yazıyorum... Bu "**Viagra**" denilen hap erkeklerde görülen iktidarsızlık sorununa deva oluyormuş. Hani "**Bir Demet Tiyatro**" dizisinde bir **Oduncu Numan Amca** tipi var ya! Akşam olunca "Gün battı, hacı bey yattı..." deyip yorganı üzerine çekiveren, o sebepten karısı diri vücutlu **Ferîştah**'ı inim inim inleyen **Numan Amca**...

İşte bu ilaç tam onun aradığı cinsten... Bir tane yutuyorsun, yetiyor... "**Yine de şahlanıyor aman... Kolbaşının kıratı...**" demenle; eline koçbaşı geçirip **Hayber Kalesi**'nin kapısına hamle eden yiğit gibi oluyorsun.

Ondan sonrası, hamle de yavrum hamle.

Gizlice geldi bile...

Kaşifi bir Amerikalı. Zaten paranın gözüne de o vurmuş. Amerika'da günde yirmi milyon tane satılıyor. Bir şişede otuz tane var. Şişesi üçyüz dolar olduğuna göre tanesi on dolara geliyor.

Kendi icadımız olan Türk parasına vurduğunuzda tek hapın hediyesi tam 2.5 milyon lira.

Adını vermeyeceğim. Bizde bu işlere meraklı bir sosyetik playboy Amerika'daki bir arkadaşına telefon açıp "Aman bana o haplardan..." diye tutturmuş. O da bir kutu tedariklenip getirmiş, hatırlı dostalarına birer ikişer dağıtmış. (Demek ki sosyete böyle bir dert var da haberimiz yok.)

Her neyse! Bizim playboyun hapı yutması ile gazaba gelmesi bir olmuş. Cengin hakkını bir tamam vermiş. Ancak döşeğin orta yerinde malum cıgarasını içerken bir bakmış ki alem maviye kesilmiş.

Sanki camlı bir güneş gözlüğü takmış gibi olmuş. "Vay! Biz tek gözlünün hakkını verirken iki gözden olduk." deyip dövünmeye başlamış. Üç dört saat sonra dünya yeniden eski renklerine bürününce telaşı geçmiş.

Aktüel Dergisi'nin bu meseli alıp kapak yapması bundandır.

»

AKTÜEL FARKI (!)

Pfizer'in **Viagra**'nın FDA onayı olmasından sonra yaptığı basın açıklamasından yaklaşık bir yıl önce tüm dünya medyasının uyuduğu bir zamanda (!) **Aktüel Dergisi 19 Mart 1997** tarihli sayısında **Viagra**'yı kapaktan anons ederken, dergi içinde yer alan "**Doğal Ereksiyon Hapı**" başlıklı bölümün giriş spotunda "**Erkek kabusu bitiyor. Aktüel'in bir ay önce müjdelediği gibi, iktidarsızlık artık tablet şeklindeki Viagra ile tedavi edilebilecek**" diyordu.

Anlaşılan **Aktüel**, **Şubat** ayında da **Viagra**'ya sayfalarını açarak daha önce de diğer yayın organlarına haber atlatmıştı.

ÖKÜZ ALTINDA BUZAĞI ARAMAK

Bu habercilik başarısına imza atan iki isimden biri **Burçak Memecan**'ın **Sabah Gazetesi** ve **Aktüel** çizerlerinden **Salih Memecan**'ın eşi olduğu, **Salih Memecan**'ın ise o dönem **Pfizer** firmasında bir üst düzey yönetici **Mr. Melih Memecan**'la kardeş olduğu ve bu yayınların **Pfizer** güdüm-lü olduğunu öne sürmek öküz altında buzağı aramak (mıydı) yoksa?!

Doğan Grubu dergiler arasında yer alan **Garibim Tempo** dergisi ise **Viagra**'yı ancak medya rüzgarının etkisinde **13 Mayıs 1998** tarihli sayısında "**İktidar Hapı Türkiye'de**" anonsuyla kapak konusu yaparken **Aktüel** dergisi **7-13 Mayıs** tarihli sayısında **Viagra**'yı **3.** kez kapaktan anons ediyordu. Hem de ne anons; "**Yataktan naklen Viagra Mucizesi**".

Bu arada özel televizyonlarda ve yazılı basında **Viagra** haberlerinin çivisi çıkıyordu. **Sabah** Gazetesi'ndeki köşesinde **Selahattin Duman** "**Bir Viagra Hapı rüzgarı gidiyor. Viagra haberi olmadan gazete yapmak imkansız hale geldi**" diyordu.

Türkiye kamuoyu; **Roma**'nın 400 km. kuzeyindeki dağlık bölgede küçük bir Cumhuriyet olan **San Marino**'yu, **San Marino**'daki altı eczanenin tamamının devlet tarafından işletildiğini, FDA onayını yeterli görerek Avrupa'da ilk satış izni veren **San Marino** Sağlık Bakanı **Canducci**'nin

27 Mart 1998 Cuma günü Pfizer'in basın açıklaması ile **A.B.D.** medyasında başlayan **Viagra** yaygarası bazı yabancı basın kuruluşu yöneticilerinin "**sosyolojik önem**" tanımlarıyla beraber süreç içinde yayınlanan haberler ve haber kurguları gözönüne alınınca **Viagra** konusu **kurgu haberlere**, biraz da asparagas kokan kurgu haberlere dönüştü; çivisi çıktı.

Çivisi çıkan uluslararası **Viagra** haberlerinin biri **A.B.D.** eski başkan adayı **Bob Dole**'in konu mankenliğinde kurgulandı.

Prostat kanserini yenen **A.B.D.** eski başkan adaylarından ve eski **A.B.D. Senatosu** çoğunluk lideri 74 yaşındaki **Bob Dole** anlaşılın yaşını ve konumunu düşünerek ve bir daha başkan adayı olamayacağını anlayınca tipik bir Amerikalı yaklaşımıyla ismini paraya tahvil etmenin yolunu buldu.

CNN'de yayınlanan **Larry King Live Talk Show** programına çıkan **Bob Dole**; önce **Pfizer**'in anlaşmalı deneği olduğunu açıkladı ve **Viagra** için "**muhteşem bir ilaç, keşke daha önce almaya başlasaydım.**" diye espri yaptı.

Viagra'yı turizme hareket getiren bir faktör olarak gördüklerini, ayrıca **İspanya** ile **Fransa** arasında bir prenslik olan **Andorra**'da da **Viagra**'nın bulunabildiğini hep bu çivisi çıkan **Viagra** haberleri sayesinde öğrendi.

Türkiye'de yayınlanan **Viagra** haberlerinin yoğunluğu değerlendirilince yerli basın çalışanlarının yabancı meslektaşlarına fark attığı söylenebilir.

Böylesine bir başarı (!) için **Viagra**'nın salt haber olarak algılanmayıp, yaşam biçimine dönüştürülmesi gerekiyordu, bunu da başardılar.

Çivisi Çıkan Viagra Haberleri...

Larry King'in show'unda **Viagra**'nın çok etkili ilaç olduğunu öne süren, Türkiye karşıtı söylemleriyle ünlü, Ermeni yanlısı ve **1996** yılında **Kansas** senatörü iken Başkanlık seçimlerinde Demokrat Parti adayı **Bill Clinton**'in rakibi **Bob Dole**'in TV'deki bu açıklaması medyada yerini alırken haberin finalinde "**Bu konu da 74'lük Bob Dole'in eşinin açıklamasının beklendiği açıklandı.**" (Azzz sonra.....)

Azzz sonra; Bir iki gün sonra **Bob Dole**'in eşi **Elizabeth Dole**'in açıklamasını **Assosced Press** duyurdu.

Aynı zamanda **Amerikan Kızılhaç Başkanı** olan **Elizabeth Dole** New York Belediyesi'nde Kızılhaç ile ilgili bir törende "**Viagra hakkında ne düşünüyorsunuz?**" sorusu ile karşılaşınca önce bir kahkaha atıyor. Sonra (aynen duyurulduğu üzere dikkat edin!) **Bayan Dole ışıl ışıl bir ifadeyle " sadece şunu söyleyeyim. Viagra müthiş bir ilaç. Tamam mı?"** yanıtını veriyor. **Bayan Dole**'ün bu sözleri davetlilerden büyük alkış alıyor.

Aslında **Mr and Mrs. Dole** çifti bu alkışları hak ediyor da. Bu hayat pahalılığında **A.B.D.**'nde ev geçindirmenin güçlüğünde **gönüllü deneklik, showlar, sorular, yanıtlarla** geçinip gidiyorlar.

Türkiye'de gazetecilerin **Viagra**'yı gündelik yaşama dönüştürmelerini **Hürriyet Gazetesi**'ndeki köşesinde **Ayşe Arman** dile getirdi;

"Gazetemizde de hem " habercilik kademesi"nde hem de "espri seviyesi"nde en önemli sorun bu. Bir başka deyişle **Viagra.**

Bütün gazete bunu konuşuyor. Muzip bir müdür arkadaş, bir başka şaka kaldıran müdür arkadaş, " resmi

süsü verilmiş" ciddi bir faks gönderiyor.

"Sayın Bilmemkim,

Firmamızın davetlisi olarak yeni bulunan mucize ilaç Viagra'nın deneme- tanıtımı amacıyla New York gezisine davetlisiniz. Lütfen şu numaralardan şu kişiyle temasa geçiniz."

Altında da bu "deneme - tanıtımı gezisi"nin programı yer alıyor: Uçağın İstanbul, Atatürk Havalimanı'ndan kalkışı ve tabii New York J.F Kennedy Havalimanı'na varış tarihi ve saati, otele yerleşme, dinlenme... Yanlış hatırlamıyorsam, ertesi sabah "jet-lake" olmuş erkekleri birden bire Viagra telaşına düşürmemek için minik New York şehir turu, güzel bir öğle yemeği ve ardından basın toplantısı için otele dönüş: Mucizevi ilacın marifetlerini anlatan "sliht gösterili" bir adet "press meeting".

Bir sonraki gün de ilacı üreten fabrikaya gidiş.

Viagra dosyasını açtıkça borsadan turizme, otomobil sektöründen femi-nizme dediğimiz yerde belki inanmadınız ama; işte size Viagra'nın otomotiv sektörünü de ilgilendirdiğine bir örnek; İngiltere'de yayınlanan **The Independent** gazetesinde **Jeremy Layrance** köşesinde Viagra'nın otomotiv sektöründeki yan etkisi konusunda şöyle diyor; "Erkekler egolarını tatmin için beş sterlinlik bir hap almak yerine neden bir Ferrari'ye 350 bin Sterlin ödesinler?"

Burada değerli basın mensuplarına ilaçtan promosyon amacıyla üçer beşer kutu hediye ediş.

Ve sonra...

"Serbest zaman"!

Bu da doğal olarak "deneme", yani ilacın etkilerini bizzat kendi üzerinde tatbik etme manasına geliyor.

Çivisi Çıkan Viagra Haberleri...

Sağolasın Viagra!

Türkiye'de medya çalışanları birazcık yabancı yayın taramaları, birazcık da zihinsel faaliyetler sonucu haber üretmede okuyucuyu duman ettiler.

Mucize ilaç Viagra'nın hayvanlara da yaradığı, boynuzu kulağı, hatta cinsel organından kuvvet macunu üretilen canlıların kurtulduğunu öne sürdükleri imzasız haberlerde; Viagra'nın erkeklerin iktidarını, hayvanların ise hayatını kurtardığını açıkladılar. Viagra çıkmadan önce yıllar boyunca fok yavruları ve kaplanların penislerinden iktidar ilaç üretmek için

öldürüldüğü, denizatlarının önce kurutulup, toz haline getirildiği; sonra bu tozdan hap (!) üretildiği, gergedan ve antilopların boynuzlarının ise ilaç niyetine toz halinde satışa sunulduğu, nesli yavaş yavaş tükendikçe bu hayvanların fiyatlarının arttığı, daha çok Asya'da rağbet gören Sibiryaplanının kurutulmuş penisinin 600 bin DM, gergedanın ise ince toz haline getirilmiş boynuzunun kilosunun 17.000 DM. olduğu ve Viagra'nın piyasaya verilmesiyle bu katliamların sona ereceğini düşünen hayvanları koruma derneklerinin (!) (kim olduğu belli olmayan) mucize ilacın (!) kısa zamanda tüm dünyaya yayılması için uğraş verdiği bu haberlerde belirtildi. Kamuoyu bu rafine bilgileri hep Viagra etrafındaki haberlerde öğrendi.

Doğal olarak bütün gazete bu "tanıtım-deneme gezisi" esprisine bayılıyor. Herkes gülmekten ölüyor. Bütün erkekler birbirlerine "Yoksa seni davet etmediler mi?" diye soruyor.

Ayıptır söylemesi bir geyiktir gidiyor."

Serdar Turgut'tan Zülfü Livaneli'ye, Melih Aşık'tan Can Ataklı'ya, Ayşe Arman'dan Selahattin Duman'a ve daha nicelerine köşe yazılarında, karikatürlerde, fotomantajlarda konu olan **Viagra**'nın medya ile olan balayı kısa sürdü.

İLK BİLANÇO : 6 ÖLÜ

Pfizer firmasının **FDA**'ya yaptığı bir başvuru **Viagra** kullananlardan **ilk aşamada 6 telifat** verildiğini ortaya koydu. Yine bu arada **Viagra** denemeleri sırasında **8 deneğin telef olduğu** ortaya çıkarken fakat ölümlere **Viagra**'nın yol açmadığı (?) bildirildi.

Bir başka haber de **Mısır**'dan geldi. Kaçak **Viagra**'ya karşı polisle birlikte baskın düzenleyen Mısır Sağlık Bakanlığı yetkilileri **Viagra** kullanan 3 erkeğin hastaneye kaldırıldığı ve durumlarının kritik olduğu açıklandı.

Mısır'dan sonra **İsrail** 'de "ayrıntılı ve sağlıklı bilgiler gelinceye kadar" **Viagra** kullanımını yasaklama kararı alırken, **İngiltere** ise internet ile **Viagra** satışını da yasakladı.

A.B.D.'nde satış rekorları kıran **Viagra**'nın kabusa dönüşen haberlerinde **İsviçre**'de iki kişinin ölümden döndüğü, **Arabistan**'da orta yaş üzerindeki dört kişinin hastaneye kaldırılarak yoğun bakıma alındığı, kendisinden yirmi yaş küçük bir kadınla (**57**) evlenen (yaş yetmiş iş bitmemiş) damadın (**77**) tansiyon ilacıyla beraber ümit bağladığı **Viagra**'yı alınca beyin kanaması geçirdiği bilgileri ilacı kabusa döndürdü.

DEAR DOCTOR

Viagra ile ilgili ölüm vakaları ve bu ölümlerin haber olarak kamuoyuna da yansımaları aşamasında **A.B.D.** 'nde acil ve önemli durumlarda kullanılan yöntem **Pfizer** firması da başvurdu.

Baby Boom!

Demografik asparagas haberlerin birinde iktidarsızlık nedeniyle yıllardır çocuk yapamayan çiftlerin ileri yaşlarda çocuk yapma ihtimalinin bir sorun olarak yetkilileri kara kara düşündürdüğü ve bunun **A.B.D.** yönetiminin kabusu olduğu yazıldı. **55-75** yaş arası çocuk sahibi olacakların **A.B.D.**'ne çok sayıda "genç yetim" bırakabileceğini hesaba katan yöneticilerin nüfus politikasında değişiklik yapmayı düşündükleri de yazıldı. Ama **A.B.D.**'nin bu yetkililerinin **geri zekalı olduğu** ve **50-75** arasındaki Amerikalı hanımefendilerin doğurganlık yeteneklerini neden sorgulamadıkları yazılmadı.

Dünya Sağlık Örgütü (**WHO**) nün **1998 Mayıs** ayı başlarında yayınladığı raporunda, **2025** yılında insan yaşamının ortalama süresinin **73'e** çıkacağını ve dünya nüfusunun da **8.3** milyara ulaşacağını açıklarken **Viagra** parametresini değerlendirmelerine almadıkları da biliniyor.

Bir dahaki projeksiyonlarında **WHO** yetkililerinin **Viagra** olgusunu değerlendirmelerine almaları gerekiyor.

A.B.D.'de yaşayan **55-75** yaş arası çiftlerde olmasa bile bu çiftlerin **Viagra** kullanan kesiminin, bilahere genç sevgilisiyle kaçması sonucu mağdur kadının Pfizer aleyhine milyon dolarlık dava açtığı da basına yansınca meselenin önemine binaen yeniden değerlendirilmesi gerekiyor.

"**Dear Doctor**" olarak bilinen ve ilaç üreticisi firma tarafından ilgili hekimlere gelişen önemli durumları ve kontrendiksiyonları bilgilendirmek amacıyla mektup gönderilmesi olarak özetlenebilecek yöntem çerçevesinde **Pfizer** tarafından hazırlanan "**Sayın Doktor**" mektubu **Mayıs 1998** tarihini taşıyordu.

U.S. Pharmaceuticals Pfizer şirketinin Seksüel Sağlık Bölümü Tıbbi Direktörü **Dr. Richard L. Siegal** imzalı "**Dear Doctor**" da **Siegal** "aynı zamanda eski bir uygulayıcı ve sertifikalı bir Acil Hekimi (ilkyardım uzmanı) olarak yazdığını" belirterek "**Viagra**'nın alımında tek kont-

VIAGRA'nın DİĞER YÜZÜ

... Deniyor ki; "Viagra
tekbaşına bir evliliği kur-
tarmayacaktır."

**Viagra'cıların zaten öyle bir
talebi olmadığına göre bunu geçerek,
gelin Viagra'nın yan etkilerine;**

Başağrılar: Klinik deneyler sırasında her on denekten birinde kör edici (?) başağrılar görülmüş. Yüksek doz Viagra kullanımlarında bu ağrı daha da şiddetlenmiş. Viagra kullanımlarıyla pişman olmuş. Başağrısı daha sonra da azalarak devam etmiş.

Mavi Görme: Viagra'nın peniste etki ettiği enzime benzer bir enzimin gözlerde de bulunması kullananların %3'ünde görme sorunlarına neden olmuş. Bu geçici görme sorunları hastalar tarafından bulanık görmeden, mavi veya yeşil görmek gibi tanımlanmış. Viagra kullanıcısı hastalar mavi görme şeklinde tanımladıkları bu yan etkiyi daha sonra "Mavi Dünyam benim; Ömre bedeldir..." diye dile getirmişler.

Şuur Kaybı : Bayılma diye de tanımlanabilecek yan etki de; Viagra'nın kan basıncında (tansiyonda) ani düşmelere neden olduğu görülmüş Nitrogliserin veya başka bir hiper-

tansif ilaçla birlikte kullanan kişilerde (erkeklerde) bayılma veya şoka girme gibi risklerin bulunduğu da saptanmış. Saptanan bu risklerin iki-üç cümleyle geçirilmesi riskleri daha da artırıyor (... ve bu riskler Viagra ile yaşandıkça kamuoyunda öğrenilecek. Ama bu arada telefata yüksek olacak.)

Priapizm: Denemeler sırasında oluşmamasına rağmen, sickle form (orak şeklinde) hücre anemisi, lösemi veya idrar yolu enfeksiyonu olan erkeklerde Viagra alındığında teorik olarak priapizm (dört saat veya daha uzun süre devam eden ereksiyon hali) geliştirmiş. Tedavi edilmeyen priapizmin, doku harabiyeti ve iktidarsızlığa yol açabileceği de belirlenmiş.

Denemeler sırasında oluşmayan priapizm daha sonra İspanya'da bir Viagra kullanıcısında oluşunca acil getirilen Pfizer'in hekimi de dahil hekimler ve hasta saatler boyu duman olmuş.

Kroner tıkanıklığı: Ereksiyon gücünün bazen kalp, diabet hastalığının ve bazı kanser türlerinin erken bir göstergesi habercisi olduğu nokta Viagra kullanımı bu tür yaşamsal tehlike belirtilerini maskeliyebilirmiş. Kroner sorunu olan yıllardır seks yaşamamış erkekler zayıf kalplerine fazla yük bindirmeden önce doktorlarının görüşünü almalıymış.

Bilinmeyen: Viagra'nın uzun süreli kullanılması sonucu oluşabilecek etkiler ise halen bilinmemektedir. Özellikle herhangi bir ereksiyon sorunu olmamasına rağmen yanlış olarak kullanan kişilerin süreç içinde psikolojik olarak bağımlı hale gelmeleri ve Viagra olmadan ereksiyon olamamaları olasılığı da unutulmamalıdır.

rendikasyonun organik nitratlarla birlikte kullanımı olduğunu" vurguladı.

Organik nitratların Viagra ile birlikte bilinçsizce kullanılması olasılığının mevcut olduğu ve bu durumda hastaların Acil Hekimleri ve/veya hastane öncesi ilk yardım personeline (paramedics/EMT) teşhis ve tedavi edilmesinin gerekliliğini anlatan Pfizer'in Dear Doctor mektubunun devamında şöyle denildi;

"Seksüel faaliyet ile genel olarak kalp atışlarının yükseldiği ve miyokardın oksijen gereksinmesinin arttığı kesindir. O nedenle prospektüslerimizde genel önlemler olarak hekim-

lere Viagra yazmayı düşündükleri hastaların kalp durumlarını gözden geçirmelerini ve özellikle kullanım sıklığına bakmadan organik nitratın herhangi bir formunu kullanan hastalara Viagra reçetesi yazmamalarını öneriyoruz."

Dr. Richard L. Siegal tarafından tüm Acil Hekimlerine gönderilme gereği hissedilen Viagra ile ilgili mektupta "uygun tanı ve tedavi kararı verebilmeleri için acil hekimlerinin sildenafil citrate ile organik nitratlar arasındaki olumsuz etkileşimi bilmelerinin önemli olduğu" aktararak muhtemel senaryolar da hazırlandı. Kalp yetmezliği hikayesi olan bir hastanın Viagra alması ve

seksüel faaliyet esnasında aerobik eforun da olması sonucu kalp krizini hızlandıracağı, kalp yetmezliği hikayesi olmayan ve **Viagra** kullanan kişinin de seksüel faaliyet sırasında ilk kez yetmezlik sergileyebileceğini, her iki senaryoda da eğer acil hekimi ilaç etkileşiminden haberdar değilse ve hastaya özel olarak **Viagra** kullanıp kullanmadığını sormazsa sonucun hasta açısından hiç de iyi olmayacağı” belirtildi. Hasta açısından hiç de iyi olmayanın ne olduğu ise belirtildi.

FELAKET HABERCİSİ 16 ÖLÜM

Post Marketing Surveillance (PMS) çalışması olarak **Viagra** kullanımı ile ilgili ölümlerle sonuçlanan ve sunulan rapor özetlerini değerlendiren FDA, saptadığı ölümlerle sonuçlanan 16 vakayı 8 Haziran 1998 tarih itibarıyla yayınladı.

FDA açıklamasında yer alan 16 ölüm vakası ise; **Viagra** kullanımındaki tam anlamıyla gözünü kara davranışın bir felaketin habercisi olacağını düşündürüyordu.

Vaka 1 : Yaş 63 : Glucotrol, Allopurinol ve Aspirin tedavisi gören, **diabet, yüksek kolesterol, hipertansiyon ve atrial fibrilasyon** geçmişi olan hasta Viagra aldıktan yaklaşık bir saat sonra seksüel aktivitede felç geçiyor. Hastanede durumu kötüye giden hasta ex oluyor. Ölüm nedeni kaydedilmiyor.

Vaka 2 : Yaş 62 : Yüksek tansiyon tedavisi gören, insülin ve **Digoxin** kullanan, diabetes mellitus, konjestif kalp yetmezliği, ritm sorunları ve akciğer fibrosisi olan hastanın **Viagra**'yı aldıktan yaklaşık yarım saat sonra, seksüel aktiviteye girmeden başı düşerek nefesi duruyor. Yaşama döndürme çalışmaları başarılı olamıyor ve ölüm nedeni myocard infarktüsü, kalp yetmezliği ve hipertansiyon olarak kayda geçiyor.

Vaka 3 : Yaş 64 : Imdur tedavisi gören, **kalp miyopatisi, kronik arter hastalığı, diabeti ve angina** geçmişi olan hasta, Viagra aldıktan ve seksüel aktiviteden sonra kendinden geçiyor ve yaşama döndürme çalışmaları başarısız olunca, ölüm nedeni ventriküler aritmi ve myocard iskemisi olarak kayda geçiyor.

VIAGRA'nın DİĞER YÜZÜ

Pfizer tarafından tüm Acil Hekimlerine gönderilen mektubun ekinde **Viagra** ile birlikte kullanılmaması yada **Viagra**'nın kullanımı sonucu oluşan kalp yetmezliği tablolarında tedavi için kullanılmaması gereken ilaçlar;

Nitrogliserin: Deponit, Nitrosystem, Nitro transdermal

Isosorbide Mononitrate: Imdur, ISMO, Isosorbide, Mononitrate, Monoket

Isosorbide nitrate: Dilatrate-SR, Isordil, Iso-bid Sorbitrate, Isordil Tembids

Pentaerythritol tetranitrate: Peritrate, Peritrate SA

Erythryl Tetranitrate: Cordilate

Isosorbide Dinitrate/Phenobarbital: **Isordil/W/PB**

Vaka 4 : Yaş 60 : Tıbbi geçmişi bilinmeyen hasta **Viagra**'yı aldıktan sonra son nefesini veriyor. Tıbbi tedavi alıp alınmadığı bilinmediği gibi, ölüm nedeni kaydedilmiyor.

Vaka 5 : Raportörler Viagra aldıktan sonra öldüğünü medya aracılığı ile öğreniyor.

Vaka 6 : Yaş 73 : Yüksek tansiyon geçmişi olan ve Hytrin kullanan hasta 2. doz Viagra'yı aldıktan sonra seksüel ilişkisi sırasında yığılıyor. Hastanede beyin sapı kanaması olduğu, kalp infarktüsü tanısı konulan hastanın bilinci yerine gelmiyor, **ex** oluyor. Ölüm nedeni kaydedilmiyor.

Vaka 7 : Yaş 73 : Herhangi bir tedavi görüp görmediği bilinmeyen ancak daha önceden geçirilmiş myocard infarktüsü olan hasta **Viagra** aldıktan sonra göğüs ağrısı, tansiyon düşmesi ve üçüncü derece blok ile hastaneye kaldırılıyor. Hastanede tedaviye cevap alınamayan hasta birkaç saat sonra ölüyor. Seksüel aktivitesi hakkında bilgi verilmeyen hastanın ölüm nedeni kayda geçmiyor.

Vaka 8 : Yaş 48 : Diabet geçmişi olan ve tedavi eden hekimin bilinmediği hastanın **Viagra** aldıktan sonra cinsel ilişki sırasında göğsünde ağrı başlıyor. Ambulansta nitrogliserin veriliyor ve göğüs ağrısı tekrar başlayan hasta acilde kardiyak arreste giriyor, ölüm nedeni kayda geçmiyor.

Vaka 9 : Raportörler hastanın **Viagra** aldığını, göğüs ağrısı tanımladığını ve nitrogliserin verildiğini medyadan öğreniyorlar. Seksüel aktivitesine ilişkin herhangi bir bilgi olmayan hasta daha sonra ölüyor ve ölüm nedeni kaydedilmiyor.

Vaka 10 : Hastanın **Viagra** aldıktan sonra öldüğü medyadan öğreniliyor, seksüel aktivitesi hakkında bilgi verilmiyor.

Vaka 11 : Yaş 74 : Glyburide, Hytrin, Glucophage ve Cozaar ile tedavi olan **diabet, hipertansiyon ve malign melanom** geçmişi olan hasta, gece **Viagra** alıyor ve sabah ani ölümü ters etkileşim olarak rapor ediliyor. Cinsel ilişkide bulunup bulunmadığı bilinmeyen hastanın ölüm nedeni pulmoner arrest olarak tanımlanıyor.

Vaka 12 : Yaş 80 : Hytrin tedavisi süren, **kronik artrial fibrilasyon ve benign prostat hipertrofisi** geçmişi olan hasta cinsel ilişki sırasında kendinden geçiyor, ölüm nedeni kaydedilmiyor.

Vaka 13 : Yaş 57 : Tıbbi geçmişi ve kullanıldığı ilaçlar bilinmeyen hasta **Viagra** alıyor, cinsel ilişkide bulunuyor. Bu arada göğsüne şiddetli bir ağrı giren hasta nitrogliserin veriliyor. Acil serviste ex olan hastanın ölüm nedeni kaydedilmiyor.

Vaka 14 : Yaş 70 : Cardizem, Tenormin ve Syntroid adlı ilaçları kullanan, **kroner arter hastalığı, yüksek tansiyon ve hypotroid** tanısı olan hasta **Viagra** kullanıyor. Ölüm zamanı ve seksüel aktivitesi belirtilmeyen hastanın ölüm nedeni kayda geçmiyor.

Vaka 15 : Kaptopril, Pravachol, Atenolol ve Aspirin kullanan, **kalp hastalığı, yüksek tansiyon ve yüksek kolesterol** şikayeti olan hasta, **Viagra** kullandıktan yaklaşık yarım saat sonra cinsel ilişki sırasında ölüyor. Önce grileşen ve nefes alma sorunu yaşayan hastanın ölüm nedeni kaydedilmiyor.

Vaka 16 : İnsülin tedavisi aldığı bilinen, seksüel aktivitesi hakkı bilgi verilmeyen hastanın **Viagra**'yı ikinci kullanımından sonra ölümüyle ilgili kayıt yapılmıyor.

ISOMERIDE'İ HATIRLAYIN.

Yine **8 Haziran 1998** tarihinde **Webmaster's Report**'da **John Mack** imzasıyla yayınlanan "**Paralles Between Redux and Viagra**" başlıklı makalede **Viagra**'nın geleceğiyle ilgili kaygılar dile getirildi.

Hatırlanacağı gibi **dexfenfluramine** içeren ilaç **Türkiye**'de **Isomeride, A.B.D**'nde **Redux** adıyla satılırken, **1997** yılının eylül ayında **F.D.A.**'ya ulaşan raporlara göre; kullanan hastalarda ekokardiyografi ile ortaya çıkan kalp kapak anomalileri gözlenince; **Isomeride** ve **Redux** aynı günde tüm dünyada üretici firmalar tarafından piyasadan çekildi.

John Mack de **Webmaster's Report**'da yayınlanan makalesinin sonunda "... Artık **Redux** piyasaya sürülmeyecek. Şayet yanlış reçetelenmeye devam edilirse **Viagra**'da aynı kaderi paylaşacak" diyordu.

TÜRKİYE HEYECANLA VİAGRA BEKLİYOR

Güney Kore'de gümrük memurlarınca yapılan aramalarda yabancıların "**ancak kendileri kullanmaları kaydıyla**" bir kutu getirmelerine izin verilen **Viagra, Venezuela**'da ül-

Bir Onlar Eksikti

Alman Katolik Kilisesi Viagra için yaptığı açıklama ile önemli bir eksikliği giderdi. **Kilise**'nin yaptığı açıklamaya göre **Viagra**'nın cinsel zevkler için kullanılmaması gerekiyor. Ancak evli ve çocuğu olmayan çiftlerin **Viagra** kullanmasını kabul eden **Alman Katolik Kilisesi**'nin yorumuna göre yaşlı kişilerin cinsel zevk için **Viagra** kullanması insan doğasına karşı gelmek.

Gelin şimdi çıkın şu işin içinden!

keye kaçak olarak sokan kişilerce vicık vicık bir biçimde “en iyi babalar günü hediyesi” olarak pazarlanırken, Taiwan'dan gelen haber ile **Viagra**'ya ölümden karıştı ve **Viagra**'yla “haplanmış” yetmişlik azgınlaşmış müşterisini bir fahişe bıçaklayarak öldürdü. Böylece **Viagra** cinselliğin sosyolojisinde de bir cinayet ile yerini aldı.

Her ne kadar **Viagra**'nın klinik araştırmalarına katılan **Dr. Paris Malek İstanbul**'a geldiğinde **A.B.D**'nde birçok Türk dostunun olduğunu belirterek “**Türk erkeklerin Viagra'ya ihtiyacı olmadığını**” söylese de kamuoyunun erkek cenahının nabzının pek öyle attığı söylenemez.

“AİDS BANA VİZ GELİR”

“**AİDS bana viz gelir**” mantığındaki erkek milletine büyük bir merak ve istekle beklediği **Viagra** ölümlerinin viz geldiği anlaşılıyor.

Amerika'da erkeklerin **Viagra** için takındığı tavrın Türkiye'de **AİDS** konusunda takınılan tavırla eşanlamlı olduğu düşünülünce Türkiye'de; **Viagra** çılgınlığının dehşet saçan boyutlara ulaşacağı bekleniyordu.

Cüzdanında **Viagra** ile gezenler, toplu taşıma araçlarında yaşanacaklar ve daha nicelerini düşünmek bile ürkütücüydü.

Webmaster's Report

Redux İle Viagra Arasındaki Benzerlik

Farmasötik endüstri için eski bir olay tekrar çağırıştırılıyor. (dejavu)

Viagra ile ilgili kötü haberler ortaya çıkıyor. Belli bazı ilaçlarla birlikte **Viagra** kullanımı tehlikeli olabiliyor. Hatta **Viagra** ile bazı ölümlerin **FDA** tarafından araştırıldığını duyduk. **Viagra Redux**'un kaderini paylaşıp, piyasadan geri mi çekilecek?

Hatırlarsınız, **Redux**'un uzun süreli kullanımının kalp kapağı sorununa neden olduğuna dair raporlardan sonra **FDA** bu ilaç piyasadan geri çekti. (Bknz: Ör: **FDA**'ın fenfluramine ve dexfenfluramine geri çekiliş duyuruları)

Şimdi **Viagra**'nın recreational nitratlarla birlikte kullandığı zaman (amyl nitrat, “poppers” ve diğerleri dahil) endişeler var. Tansiyonda düşme meydana getiriyor ve bu hiç belirti vermeyebildiği gibi hafif belirtiler verebiliyor. Düşük tansiyon, baş dönmesi, aptallaşma, bayılma (en çok rastlanan kronik perfüzyon düşmesi, enfarktüse kadar giden myocard iskemisi gibi).

Bu sorunlar niye daha önce görülmedi? Bütün yeni ilaçlarla yapılan kombinasyonlar **Viagra** ile niye test edilmedi?

Küçük çapta klinik deneylerde görülmemiş olan sorunlar, milyonlarca insan kontrolsüz olarak ilacı kullanmaya başladığında ortaya çıkabiliyor.

Bunun için yeni ilaçlar o kadar önemlidir ki çok dikkatli ve sadece doktor kontrolünde kullanılmalıdır. **Viagra**, buna gerçekten gereksinmesi olan hastalarda (ereksiyon disfonksiyonu) onaylandığı gibi ve dikkatli kullanıldığında çok büyük yardım sağlayabilir.

Pfizer'in yanlış kullanımı ve uygun olmayan reçete yazılımlarını (örneğin sağlık geçmişlerini bilmedikleri hastaya telefonla reçete yazmak gibi) önlemeye çalıştığına inanıyoruz.

Redux'tan bir ders alın. Şimdi ortaya çıkıyor ki **Redux**'un kısa süre kullanımı (zaten öyle amaçlanmıştı) kalp kapağı sorununa neden olmayabiliyor.

Ama artık **Redux** piyasaya tekrar sürülmeyecek. Şayet yanlış kullanılmaya ve yanlış reçetelenmeye devam edilirse **Viagra**'da aynı kaderi paylaşacak.

John Mack
Webmaster.

Viagra bir de kışlalara girerse!... Hele bir de mapusaneye düşerse... Düşünmek bile ürkütücüydü.

Belki sizler bu düşüncelere **"hele bir de geneleve düşerse"** diye de katkıda bulunabilirsiniz.

İşte o noktada genelev işletmecilerinin mutluluğu gözlemleniyor. **A.B.D.**'nin **Nevada** eyaletinin **Carson** kentindeki genelevlerin 70'lik erkeklerin hücumuna uğradığı, vizite ücretlerinin yükseldiği ve genelevler sabaha kadar dolup boşalırken hem **çalışanların** hem de işletmecilerin artan gelirleriyle çok mutlu olduğu bildirildi.

Türkiye'de bu açıdan genelevlerde aynı gelişmelerin yaşanacağını söylemek için kahin olmaya gerek yoktu.

Süreç içinde **Viagra**, patlayacak ücretli sex sektöründe otoyol kıyılarında icra-ı sanat eyleyenlerin de şehirlere doğru girecekleri ve yetersiz hizmeti **"ucuz, kolay bulunabilir"** hale getirecekleri de söylenebilir.

SAĞLIK BAKANLIĞI KARARSIZ

Viagra ile yatıp, Viagra ile kalkan medya ve ne yapacağını bilemeyen dönemin **Sağlık Bakanı Özsoy** Pfizer'in heyecanla beklenen ruhsat başvurusunu red ediyordu.

Medyada patlayan **Viagra** rüzgarında **"işbilir"** Sağlık Bakanlığı yetkilileri ecza depolarına baskın yapıp, kaçak Viagra ararken **"cep telefonlu yabancı ilaç temin edicileri (?)"** eczanelere 24 saat içinde **Viagra** teslim etme hızına ulaştılar.

HALKIN BAKANI

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ'NDEN

"Dünyada da gündemde olan Viagra hapına Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde de çok yoğun talep var;

Aslında içinde barındırdığı anlam nedeniyle Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde yaşayan erkeklerin protestosuna neden olması gereken açıklama dönemin **KKTC Sağlık ve Çevre Bakanı Ertuğrul Hasipoğlu**'na ait.

 Ama bir başka açıdan incelendiği zaman Sağlık ve Çevre Bakanı **Hasipoğlu**'nun **Viagra**'nın ruhsatlanması ile ilgili yaptığı basın toplantısındaki açıklaması **"yoğun talep üzerine"** verilen satış izni şeklinde özetlenince Kuzey Kıbrıs Türk

Fetvası da Tamam Hadi Ha Gayret!...

Alman Katolik Kilisesi'nin katolik cemaatini bilgilendirerek, yaşlı kişilerin cinsel zevk için **Viagra** kullanmalarını insan doğasına karşı gelmek şeklindeki yorumlamasından sonra **İslam cemaatinin** kendini boşlukta hissetmesini **Suudi Arabistan** önledi. **Suudi Arabistan Başmüftüsü Şeyh Abdülaziz bin - Baz** **"Viagra'nın müslüman erkekler tarafından kullanılabilirliğini, insan sağlığına yönelik bir tehlike (?) taşımadığı ve bileşiminde sarhoşluk veren maddeler olmadığı sürece Viagra'nın kullanılmasında İslamiyet açısından sakınca olmadığını"** belirtti.

Suudi Arabistan'da karaborsada satılan ve o sıralarda henüz Suudi makamlarının onay vermemesi nedeniyle Mısır'dan kaçak yollarla ülkeye giren Viagra'nın **"caizdir"** fetvasıyla donanmasında anlaşılın **Suudi Kraliyet ailesinin "ne olur, ne olmaz"** mantığı rol oynuyor.

Hani olur da **"caizdir"** fetvalı **Viagra** kullanan **Suudi prensleri sex uğruna Hak yoluna yürürlerse yolları açık olsun. O zaman Başmüftü için yine bir sorun yok. Fetvadın sonra bir de sela verir.**

Ne de olsa Kraliyet Başmüftüsü.

Cumhuriyeti Sağlık Bakanı'nı **"Halkın Bakanı"** mertebesine yükseltiyor.

Basın toplantısında **Viagra**'nın risklerine yönelik bir soru üzerine **Hasipoğlu**'nun **"A.B.D.'nde çok uzun bir süre denendikten sonra piyasaya verildiği ve çok önemli zararların (!) belirlenmediği, ayrıca doktor kontrolünde kullanılan bir ilaç olduğu"** şeklindeki yanıtını artık **"Halkın sesi, Kulağı"** olmuş bir bakan için önemseyebilirsiniz.

Kuzey Kıbrıs Türk Hava Yollarının Türk Hava Yolları'nın içhat biletlerinden daha ucuz fiyatlarını, pasaport gerektirmeyen seyahat koşullarını düşününce cep telefonlu yabancı ilaç temin edicileri için artık **Viagra**'ya ulaşmak daha kolay (Başkaları için de). Her ne kadar Kuzey Kıbrıs

Türk Cumhuriyeti'nden **Viagra** reçete ile satılacaksa, Türkiye'deki hekimlerin reçeteleri kabul edilmeyecekse de bunların hepsi hal olur. Beni memurum işini bilirken, serbest meslek erbabım işini bilmez mi?

Bu arada Türkiye Cumhuriyeti ile "entegrasyon" sürecinde olan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde Türkiye Cumhuriyeti'nde icra-i sanat eyleyen hekimlerin **Viagra** reçetelerinin kabul edilmemesi ve Türk Tabipler Birliği'nin de bu konuda tavır almaması ilginç olarak değerlendirilebilir.

NIHAYET

Sağlık Bakanlığı **Pfizer**'in ruhsat başvurusuna üroloji uzmanı **Doç. Dr. Karahan** döneminde onay veriyor ama verdiği onay "soğuk duş" etkisi yaratıyordu;

Viagra ancak sağlık kurulu raporu ile (belki de dönemin bakanı ürolog olduğu için) üroloji uzmanlarının reçeteye yazılacak ve reçete de psikotrop (yeşil) reçete olacaktır. Ayrıca resmi kurumlar tarafından ilacın bedeli ödenmeyecekti.

Hastanın bedelini kendisinin ödediği yerde ancak resmi kurumlarca bedeli ödenecek ilaçlar için istenen "sağlık kurulu" abukluğuna o dönem ne hikmetse "hekim - hasta ilişkisinin etik olarak gizliliği de" düşünülerek karşı çıkılmıyordu.

Sağlık Kurulu raporu eşliğinde, üroloji uzmanlarına yeşil reçeteye yazılma zorunluluğu gibi abukluklar **Viagra**'nın Türkiye'deki legal satışını perişan ederken, Tahtakale piyasası iktidarını perçinliyerek Koruyordu.

Son tahlilde ister Türkiye Pfizer eczanelerde, ister Almanya Pfizer Tahtakale'de satsın; International Pfizer **Viagra**'yı öyle ya da böyle satıyordu.

EŞDEĞERLE BAŞLAYAN YENİLİKLER

1999 yılının ikinci yarısında medyada ufak ufak haberler boy göstermeye başladı. "**Viagra'ya Kardeş Geliyor**" "Yerli **Viagra Yolda**" "**Hindistan Viagra'sı**" diye haberleştirilebilecek gelişmede **Fako İlaçları**'nın **Viagra** eşdeğeri, Sildenafil citrate içeren **Sildegra'sı**

Ahh, Doğu Perinçek Sen Yapmayacaktın!

Kenarından, köşesinden çok az yazarın dokundurmadığı **Viagra**'lı köşeler kervanına sonunda Doğu Perinçek de katıldı. **Doğu Perinçek**'in **Aydınlık**'ta **Mercek** adı altında yayınlanan başyazısının başlığı "**Sol'un Muhtaç Olduğu Viagra**" idi.

Perinçek, "Yeni Sol" adıyla Türkiye piyasasına neoliberalizmin eskimiş programının sürüldüğünü iddia ettiği köşe yazısında uzun bir eleştirel yorumu ciddi bir açıdan yayınlıyordu.

Ve **Perinçek** yazısının sonunda, "**Solun muhtaç olduğu Viagra, Tony Blair'in Yeni Solu'nda değil, Türkiye Devrimi'nin Altı Ok programıdır.**" diyordu.

Ahh **Doğu Perinçek**, ne vardı sanki solun muhtaç olduğunu belirtirken **A.B.D** malı **Viagra**'yı örneklemeye. Bak işte mesir macunu. İşte Anzer balı, işte kekik.

Nerden çıktı bu **Viagra**? Düne kadar ne **Tony Blair** vardı, ne **Viagra**. Ama Türkiye Devrimi'nin Altı Ok programının var olduğu süreci düşünürseniz yazının finalini şöyle değiştirmeli miydi? "**Solun muhtaç olduğu; Türkiye Devrimi'nin Altı Ok programının oklarını beyinlerine sokmaktadır.**"

ruhsatlandırmada sonlara yaklaşıyor, bu arada 1999 yılının son aylarında **Viagra**'nın yeşil reçete kapsamından çıkacağı da yükselen seslerden anlaşılıyordu.

İLGİNÇ RASTLANTI !

Kaya Turgut'un sahibi olduğu **Fako İlaçları**'nın **Sildegra**'sının ruhsat onayı ile sildenafil citrate içeren muhtazırların yeşil reçete ile reçetelenmesi zorunluluğunu ortadan kaldıran ürologlar dışında diğer bazı uzmanlarca da reçeteye yazılmasını kolaylaştıran Sağlık Bakanlığı ilaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü yazısının tarihi yakın zamanlara denk düşüyordu.

İşte Nihayet Bir Pembe Haber

DEMOKRASİNİN TEMEL YAPI TAŞI : VIAGRA

Viagra'nın aleyhine işleyen zaman okudukça insana afa kanlar bastıran haberlerde; artan ölü sayılarını ezberletip, "lanet olsun" dedirtirken, bir başka haberle Viagra'ya dudak büken sosyal-içerikli kamuoyu da nasibini aldı.

"Demokrasinin yapı taşlarını" tanımlarken; sendika yöneticileri; sendikaları, meslek örgütü yöneticileri, meslek odalarını, dernek yöneticileri; derneklerini yere göğe koyamazken Pfizerman'ler de Viagra ile demokrasinin temel yapı taşları arasında yer aldılar.

Nijerya'nın 54 yaşındaki müslüman diktatörü Sani Abacha'nın sık sık Alman ve Rus asıllı kadınlarla birlikte olduğu ve "aşırı derecede arzulu ve kadın düşkünü" olduğu belirtilen haberde kalp krizi sonucu olan ölümün Viagra nedeniyle olduğu belirtildi.

Nijerya'yı beş yıl süreyle demir yumrukle yöneten askeri cuntanın en etkin kişisi olan ve tüm kararları tek başına alan Abacha'nın ölümünden sonra 1998 yılında Nijerya'daki askeri yönetimin başkanı General Abdülselem Ebu Bekir, iktidarı Mayıs 1999'da seçimle gelecek devlet başkanına devre-deceğini, seçimlerin ise 1999 yılı başında yapılacağını açıklarken, açıklamasına "Nijerya halkının demokrasiden daha fazlasını istediğini" eklemeyi de ihmal etmedi.

A.B.D'nde alışkanlıktır; CIA yabancı ülkelerde darbeleriyle ünlüdür. Bu gidişle Pfizer'de "demokrasinin yapı taşı Viagra'sı" ile ününe ün katacak.

YIRMİBİRİNCİ YÜZYILDA DA DEVAM EDECEK BU GÜNDEM !....

2000 yılında Sildenafil Citrate etken maddesi içeren müstahzarların tanıtımını da izlemek gerekecek. **Fako İlaçları Sildegra'sının** ruhsatlanması ile (her ne kadar izlemeye tabi ilaç kapsamına girse de, anlaşılan çok önemli bulunmadı ki) yeşil reçete kapsamından çıkması ile İlaç Tanıtım Yönetmeliği'ne aykırı bile olsa (gücüne güvenerek, Kaya Turgut'a güvenerek, Bakanlığı'n dalgalanmasına bakarak, belki de hepsine bakarak) halka yönelik tanıtım afişlerini eczanelere dağıttı.

İlaç Haber'de yayınladığımız bu afişleri belki Sağlık Bakanlığı, belki de Fako İlaçları İlaç Haber'e açıklar, ve İlaç Haber okuyucuları gelecek sayılarda okuyarak bilgilenir.

Bilginiz olsun. Sildenafil citrate etken maddesi içeren müstahzarlar "izlemeye tabi" olsa bile doktor numunesi olarak firma elemanlarınınca dağıtılıyor.

Hani size gerekmeseyse de bir tanıdığınıza gerekebilir.

Demokrasi gibidir bu ilaç, her zaman sahip çıkmak gerek.

Bugün arkadaşınıza.

Yarın size.